

## Huiswerk Micro, serie 2, 22-2-12

**Inleveren:** Steropgave inleveren op 29-2 bij begin van hoorcollege. Eerder inleveren is uitsluitend mogelijk per email bij de student-assistent: [W.J.H.M.Taks@uu.nl](mailto:W.J.H.M.Taks@uu.nl)

**Opgave 1.** Maak de onderste twee E's (=exercises) op p. 57 (van de uitgedeelde syllabus).

**Opgaven 2, 3 en 4.** Maak de exercise vlak onder Figure 3.7, de exercise in de derde regel van p. 61 en de exercise op p. 68.

**Opgave 5.\*** a. Bewijs: in het model van Voorbeeld 3.3.1.b heeft een portefeuille met waarden  $B(\omega_i)$ ,  $i = 1, 2, 3$ , op  $t = 1$  een afdekkende strategie (= hedging strategy) dan en slechts dan als geldt  $B(\omega_1) - 3B(\omega_2) + 2B(\omega_3) = 0$ .

b. Laat in hetzelfde model ook zien: een portefeuille met waarden  $B(\omega_k)$ ,  $k = 1, 2, 3$ , op  $t = 1$  heeft een afdekkende strategie (= hedging strategy) dan en slechts dan als geldt dat de uitdrukking in formule (3.5), gezien als functie van  $(\pi_1, \pi_2, \pi_3)^T$  op de verzameling  $\Pi$  uit Example 3.3.1, constant is (en uiteraard is die constante waarde dan de no-arbitrage prijs van de portefeuille op  $t = 0$ ).

c. We gaan het in onderdeel b geconstateerde nu algemeen bewijzen.

*Stap 0.* Beschouw een portefeuille met waarden  $B(\omega_k)$ ,  $k = 1, \dots, l$  op  $t = 1$ , waarvoor gegeven is dat de uitdrukking in formule (3.5) eenzelfde waarde heeft voor elke risico-neutrale kansvector  $\boldsymbol{\pi}$  (we nemen aan dat er minstens één zo'n kansvector bestaat, en dat is zo onder de no-arbitrage hypothese – zie p. 66). Noteer  $\mathbf{B} := (B(\omega_1), \dots, B(\omega_l))^T$ .

*Stap 1.* Volgens p. 66 is een vector  $\boldsymbol{\pi} \in \mathbb{R}_+^l$  met strikt positieve componenten een risico-neutrale kansvector dan en slechts dan als  $\sum_{k=1}^l \pi_k \mathbf{a}^k = \mathbf{b}$ ; zie p. 66.

*Stap 2.* Zij  $\boldsymbol{\rho}$  een willekeurige vector in  $\mathbb{R}^l$  waarvoor geldt  $\sum_{k=1}^l \rho_k \mathbf{a}^k = \mathbf{0}$ . Laat zien: voor elke  $\epsilon \in \mathbb{R}$  waarvoor  $|\epsilon|$  klein genoeg is geldt dat  $\boldsymbol{\pi} + \epsilon \boldsymbol{\rho}$  een risico-neutrale kansvector is (N.B. je moet zelf aangeven wat "klein genoeg" hier betekent).

*Stap 3.* Vorm de matrix  $\mathbf{A} := (\mathbf{a}^1 | \dots | \mathbf{a}^l)$ . Toon aan: uit stappen 0, 1 en 2 volgt voor elke  $\boldsymbol{\rho} \in \mathbb{R}^l$  met  $\mathbf{A}\boldsymbol{\rho} = \mathbf{0}$  dat  $\mathbf{B} \cdot \boldsymbol{\rho} = 0$ .

*Stap 4.* Bewijs: uit stap 3 volgt m.b.v. Theorem 3.1.13 dat de vector  $\mathbf{B}$  een element is van de vectorruimte opgespannen door de kolommen van de getransponeerde matrix  $\mathbf{A}^T$ . Leid hier ook uit af dat er een afdekkende strategie  $\bar{\mathbf{h}}$  bestaat voor de portefeuille  $\mathbf{B}$ .

*Stap 5.* Uit stappen 0 t.e.m. 4 volgt dat voor een portefeuille zoals in stap 0 een afdekkende strategie bestaat. Concludeer als speciaal geval hieruit: als er slechts één risico-neutrale kansvector bestaat, dan heeft elke portefeuille een afdekkende strategie.

*Stap 6.* Bewijs ook de omkering van bovenstaande: als een portefeuille  $B(\omega_k)$ ,  $k = 1, \dots, l$ , een afdekkende strategie heeft, dan heeft de uitdrukking in formule (3.5) eenzelfde waarde voor elke risico-neutrale kansvector  $\boldsymbol{\pi}$ .

**Opgave 6.** In het oorspronkelijke Example 1.1.1 (geval 1) van het dorp in de Jura werd  $\hat{\theta} = 1.155$  gevonden voor de richtingscoëfficiënt van de regressielijn. Stel je nu voor dat, om bepaalde economische redenen, waarden van  $\theta$  alleen zinvol zijn als ze hoogstens 1 zijn. Uiteraard gaat dat in Example 1.1.1 voeren tot de herziene richtingscoëfficiënt  $\hat{\theta} = 1$ . Maar hoe zou je dat kunnen aantonen naar analogie van Example 3.1.17? *Hint:* Herformuleer (o.a. met nieuwe parameter) het onderliggende lineaire model  $y \approx \theta x$  zodanig dat het lijkt op Example 3.1.17, maar nu met de eis dat de nieuwe parameter niet positief mag zijn.

**Opgave 7.** Wat is de uitkomst van optimaliseringsprobleem (1.1) als  $\min(\frac{x_1}{2}, \frac{x_2}{5})$  wordt vervangen door  $\max(\frac{x_1}{2}, \frac{x_2}{5})$ ? Motiveer.